

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

Student: Diana ŠULKOVÁ

Obor: ČJ - ZSV

Název práce v českém jazyce: Nestandardní syntaktické jevy v jazyce internetových médií

Název práce v anglickém jazyce: Non-Standard Syntactic Phenomena in the Language of Internet Media

Vedoucí práce: doc. PhDr. Milada Hirschová, DSc.

Oponent práce: Mgr. et Mgr. Martin Janečka, Ph.D.

Typ posudku: oponent práce

1 - HODNOCENÍ OBSAHU PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
1.1	Adekvátnost stanovených cílů a volba metodologie	B
1.2	Relativní úplnost zpracované sekundární literatury	A
1.3	Porozumění zdrojům a schopnost pracovat s nimi	A
1.4	Volba vhodné techniky zpracování materiálu a její zvládnutí	B
1.5	Interpretace výsledků	B
1.6	Struktura práce, vyváženost jednotlivých částí	A
1.7	Logičnost výkladu	B
1.8	Přínos práce, dosažení cílů a validita závěrů	B

Slovní komentář:

Na s. 9 je uvedeno, že „cílem práce je podat obraz toho, jakých syntaktických odchylek a nesrovnalostí se autoři v textech dopouští.“ Není přitom jasné, vzhledem k čemu, resp. od čeho se odchylky a nesrovnalosti sledují – jistě nikoliv vzhledem k úhrnu všech v práci uvedených gramatických/syntaktických/žurnalistických příruček, jelikož je autorkou explicitně konstatována jejich vzájemná nekompatibilita.

S tím souvisí formulace ze Závěru na s. 61: „v praxi lze najít mnoho dalších jevů, sice nikoli vysloveně nesprávných, avšak neobvyklých, vybočujících ze zavedených standardů.“ Chybí zde vysvětlení, jak je vnímán onen standard, zda jako náhražka spisovnosti, nebo zda se v práci vůbec jako termín nepoužívá.

S tím pak souvisí i formulace na s. 18 týkající se žurnalistických příruček: hovoří se o nestandardních, respektive nežádoucích syntaktických jevech, přitom opět není uvedeno, zda je to totéž, nebo je mezi tím nějaký (a případně jaký konkrétně) rozdíl a také zda je ono

„ne/žádoucí“ vnímáno pouze a jedině z hlediska čtenáře a nikoliv např. z hlediska producenta textu.

Dále zůstává nejasné, jaký je rozdíl mezi přístupem žurnalistických a nežurnalistických příruček ke sledovaným jevům. Co se pak týká těch žurnalistických, chybí např. zásadní Denis McQuail (dostupný i jako online zdroj) a jeho pojetí objektivit, resp. informační kvality.

2 - HODNOCENÍ FORMÁLNÍCH NÁLEŽITOSTÍ PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
2.1	Adekvátnost horizontálního členění textu	A
2.2	Funkčnost odkazů a poznámkového aparátu	B
2.3	Dodržení citační normy	B
2.4	Dodržení stylové normy	B
2.5	Dodržení morfologické normy a pravopisné kodifikace	A

Slovní komentář:

Práce je psána převážně kultivovaně, avšak přílišná snaha o kultivovanost mnohdy působí poněkud nepatřičně – tak např. na s. 9 se píše, že „se práce odvrací od syntaxe a operuje na poli stylistiky,“ což navíc sugeruje, že nelze zároveň operovat na polích obou. Formulaci „jevy syntaxi vnímané jako chyby“ bych navrhol změnit na „příručkami syntaxe vnímané jako chyby“ atd.

Používané zkratky působí mnohdy čtenářsky nekomfortně, tak např. na s. 15 ve větě „Jako zvláštní případ je vnímáno „parentetické začlenění syntaktické konstrukce jiné v rámci jedné ZTJ“. Při realizaci SK v textu ovšem dochází k její modifikaci.“

Práce však také místy vykazuje podobné nešvary, jaké sama autorka zkoumá ve zpravodajských textech.

Tak např. na s. 19: Ne všechny nalezené příklady však lze zařadit mezi jevy **příručkami vnímanými** jako nestandardní; dále pak na s. 45: „Uvedený příklad způsobuje nejasnost vyjádření **díky** absenci adverbialního určení – jedná se o jeden z nejčastějších prohrěšků v (nejen) ve sledovaném typu textů.

Z typografických chyb uvádím zejména na s. 22 nevhodně působící hyperlink přímo v textu práce, a to na 6 řádků.

Co se týká podkapitoly 6.1.2 Atrakce, první řádek odstavce této podkapitoly začíná „Dle ČM (1981, s. 348) též větná spodoba.“ Jednak zde (jako i jinde) chybí VF, jednak, a to zejména, takto nelze navazovat na nadpis nebo podnadpis, jelikož je to samostatná část textu, tedy výraz *atrakce* je nutné znovu uvést. Objevuje se to i na jiných místech práce.

Zejména při citování NESČ je pak vždy uveden název hesla – uvádět je však třeba jméno autora/autorů toho hesla, jako když se uvádí např. kapitola v kolektivní monografii.

Na s. 46 je uvedena konstrukce „Deváté místo bylo Alonsa maximum“ a k tomu komentář, že antepozice se považuje za negramatickou.

Dále na s. 47 je uvedeno, že „pro správnou stylovou úroveň tedy lépe s atributem v postpozici, či atributem ve formě přivlastňovacího adjektiva: Deváté místo bylo maximum Alonsa/Alonsovo maximum.“ Ač sama autorka v úvodu avizuje oddělenost stylistického a syntaktického pohledu a konstrukci „Alonsa maximum“ posuzuje primárně co do gramatičnosti, při reformulaci této konstrukce již najednou sleduje „správnou stylovou úroveň“. Nadto je ze s. 47 citovaná konstrukce vytvořená diplomantkou bez VF a naplňuje tak jí samotnou zmiňované parametry nestandardní syntaktické konstrukce, jako ostatně i na

jiných místech práce.

Ohledně samotného závěru (s. 61) si dovoluji upozornit, že slovo **roztrženi** ve *Slovníku spisovné češtiny* nenajdete.

3 - SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Předložená práce splňuje požadavky kladené na daný typ závěrečné kvalifikační práce v oboru *Český jazyk se zaměřením na vzdělávání*.

Práce je v souladu se zásadami citační etiky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Slovní komentář: Práce přináší mnoho zajímavých poznatků o syntaktických jevech v současné online žurnalistice, v čemž vidím do budoucna jistý potenciál. Sledované jevy však analyzuje spíše povrchně a nesystematicky.

4 - OTÁZKY A NÁMĚTY PRO OBHAJOBU

4.1	V práci se syntaktické jevy označují jako ne/vhodné, ne/korektní, ne/standardní, ne/typické nebo také ne/správné. Jsou tato hodnotící adjektiva na stejné úrovni? Jak se k nim vztahuje pojem spisovnost? Pokud by si autorka mělo jedno z těchto adjektiv zvolit (a ostatní zahrnout), které by to bylo a proč?
4.2	V NESČ se podle autorky rozlišují jevy systémové a nesystémové, přičemž mezi nesystémové nemotivované patří anakolut, apoziopese, atrakce, kontaminace a zeugma. Znamená to, že ostatní nesystémové jevy (neuspořádaná stavba výpovědi, neobvyklý pořádek slov, dodatečné přičleňování částí věty, nemotivované opakování, nedopovězení a opravy) jsou v protikladu k výše uvedeným motivované, nebo také nemotivované? Jaký na to má diplomantka názor?
4.3	Proč je v oddíle 6.2 <i>Další syntaktické zvláštnosti a chyby</i> pozornost věnována také nominalizaci? Na příkladech demonstrujících nominalizaci neshledávám osobně nic zvláštního, natož chybného. Jaké je vůbec opodstatnění kap. 6.2 vzhledem ke kap. 6.1? Jsou to jevy, které již příručky nevidí jako nestandardní, ale diplomantka je z nějakého důvodu i tak považovala za podstatné v práci zmínit?

Datum: 10. 8. 2021

Podpis: